

Krzysztof Franciszek Symela

Uczestnictwo dorosłych w formalnych i pozaformalnych działaniach edukacyjnych

Niekorzystne trendy demograficzne i zmiany technologiczne zwiększają potrzebę uczenia się i zmuszają dorosłych do dostosowywania się do zmiany zakresu umiejętności pracownika oraz warunków pracy. Mimo to większość państw członkowskich UE, w tym również Polska, konsekwentnie nie osiąga zadowalających wyników w zakresie realizacji celów dotyczących udziału dorosłych w programach uczenia się przez całe życie.

Nowe cele UE na rok 2025 zawarte w „Europejskim Programie na rzecz Umiejętności” zakładają, że 50% dorosłych ma uczestniczyć w określonych formalnych i pozaformalnych działaniach edukacyjnych w okresie 12 miesięcy.

W badaniu CEDEFOP¹ wykazano, że dorośli w każdym wieku, pracujący w różnych zawodach i posiadający wymagane kwalifikacje, dostrzegają potrzebę posiadania nowych umiejętności. Potrzeba ta wydaje się jednak niewystarczająca, by zmotywować dorosłych do uczestnictwa w kształceniu i szkoleniu zawodowym na pożądanym poziomie. Zwiększenie zaangażowania dorosłych może wymagać nowego, bardziej skoncentrowanego na uczącym się podejścia do polityki, której celem powinna być pomoc ludziom w radzeniu sobie z przemianami na rynku pracy. Zmiany

¹ Nota Informacyjna CEDEFOP, luty 2022, ISSN 1977-8007.

zachodzą w pracy, na przykład w postaci nowych zadań lub postaw, awansu zawodowego lub zmiany miejsca zatrudnienia. Takie zmiany są charakterystyczne dla poszczególnych osób, podobnie jak ich wymagania dotyczące nauki i potrzeby w zakresie wsparcia. Polityka kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) zwykle rozwija się w odpowiedzi na potrzeby konkretnych grup, często tych dotkniętych wysokim poziomem bezrobocia. Każda zmiana ma jednak swoje unikalne okoliczności, a wraz z postępującą cyfryzacją i ekologizacją gospodarek europejskich oczekuje się, że ludzie będą doświadczać więcej zmian w trakcie swojego życia zawodowego. W związku z tym zachęcanie do udziału w uczeniu się dorosłych oraz ustawicznym kształceniu i szkoleniu zawodowym sugeruje podejmowanie wysiłków, inicjatyw i projektów bardziej skoncentrowanych na uczącym się, aby wzbudzić motywację do uczestnictwa w nauce.

W trzecim tomie czasopisma prezentujemy wyniki badań o interdyscyplinarnym charakterze z obszaru edukacji dorosłych w Polsce i na świecie, cyfrowego i metodycznego wspomaganie uczenia się dorosłych oraz rozwoju zawodowego i rynku pracy.

Naszym czytelnikom polecam m.in. artykuły: A. Pogorzelskiej *Globalne i lokalne scenariusze dla edukacji ze zmianą społeczną w tle*, M. Piekarskiego *Ocena przydatności zawodowej studiów inżynierskich w opiniach pracujących studentów Politechniki Krakowskiej*, S. Łagosza i S. Iwaszenko *Analiza możliwości zastosowania systemów obliczeniowych dużej skali (HPC) do tworzenia aplikacji VR wykorzystywanych w kształceniu ustawicznym*, M. Rojka *Ocena trafność kwestionariusza pomiaru właściwości uczenia się dorosłych w hybrydowym modelu pracy*.

W rozdziale informacyjnym zwracamy uwagę na ważne wydarzenia, jakie odbyły się w Polsce w trzecim kwartale bieżącego roku, m.in. XI Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny. Proponujemy również omówienie B. Tołwińskiej zawierające refleksje z lektury książki: Chip Heath, Dan Heath, *Pstryk. Jak zmieniać, żeby zmienić*.

Adult participation in formal and non-formal education

Unfavorable demographic trends and technological changes increase the need for learning and force adults to adapt their skills to new working conditions. Nevertheless, most EU Member States, including Poland, consistently fall short of achieving the targets for adult participation in lifelong learning.

Increasing the involvement of adults in lifelong learning may require a new, more learner-centred approach to policies that should aim to help people cope with changes in the labour market. Vocational education and training (VET) policies tend to develop in response to the needs of specific groups, most often the unemployed. Encouraging adults to participate in continuing vocational education and training therefore focuses on more learner-centred efforts, initiatives and projects to motivate them to participate in learning.

In the third volume of the journal, we present the results of interdisciplinary research in the field of adult education in Poland and in the world, digital and methodical support for adult learning as well as professional development and the labour market.